

СТАНОВИЩЕ

от професор д-р Мартин Стефанов Канушев,

Департамент „Философия и социология“, Нов български университет, 3.1. Социология,
антропология и науки за културата

върху научните трудове за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност професор по професионално направление 2.3. Философия, обявен в Държавен вестник, брой 13 от 12 февруари 2019 г., с кандидат Стефан Георгиев Попов, д.ф.н., хоноруван преподавател към Департамент „Политически науки“ на НБУ.

Стефан Георгиев Попов, д.ф.н., е единствен кандидат по този конкурс, като за участието в него е представил два пакета документи не само напълно съответстващи, но и значително надхвърлящи минималните национални изисквания и изискванията на Нов български университет както за заемане на академичната длъжност „доцент“, така и за заемане на академичната длъжност „професор“.

Той кандидатства с два различни и самостоятелни хабилитационни труда: за доцент с монографията *Атлантис. Дезинтеграция на политически тела*. София: Обсидиан, 2016, 236 с. и за професор с монографията *Декарт и математизацията на света*. София: Алтера, 2017, 124 с.

За доцент в професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата според националните изисквания и изискванията на НБУ са необходими сумарно от различните показатели 570 точки, докато в представената справка те са 1545 точки. За професор в професионално направление 2.3. Философия, изискваният минимален брой точки е 760, докато кандидатът има общо 1425 точки.

Приведените категорично-убедителни доказателства към справката за националните изисквания за академичната длъжност доцент, приети и допълнени от НБУ, изчерпателно съответстват на посочения брой точки. Същото безапелационно заключение може да бъде направено и по отношение на доказателствения материал в подкрепа на кандидатурата на д-р Стефан Попов за заемане на академичната длъжност професор в професионално направление 2.3. Философия.

Обобщена оценка: Стефан Попов, д.ф.н., отговаря на всички национални изисквания и на изискванията на Нов български университет (защитен дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ и защитен дисертационен труд за присъждане на научната степен „доктор на науките“; два самостоятелни хабилитационни труда и две публикувани монографии в допълнение

към тях; още две публикувани монографии въз основа на защитените дисертации; пет статии, публикувани в реферирани и индексирани научни издания; тринадесет статии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране; тринадесет цитирания или рецензии в реферирани и индексирани научни издания и десет цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране; участие в дванадесет национални научни или образователни проекти; ръководство на деветнадесет национални и на три международни научни или образователни проекти; наличие на цялостна, оригинална и дългосрочна изследователска програма по политическа философия; четири едногодишни специализации в *Institute for Human Sciences, Vienna, 2011-2012*, *Institute of Federalism, Fribourg, Switzerland, 2003*, *Atlantic Council of the United States, 1999* и *Institute for Human Sciences, Vienna, 1994*; превод на научен труд на български език Ricoeur, Paul. *Interpretation Theory: Discourse and the Surplus of Meaning*. Texas Christian University Press, 1976; организиране и провеждане на три научни конференции в НБУ, „Толерантност и признаване“, (ноември 2018) „Херменевтика 2: разбирането и многообразието му форми“, (март 2019) и „Европа пред избори за парламент: Перспективи, рискове, руска пропаганда“, (март 2019); ръководство на проект с привлечени средства към НБУ, *BRING: A new narrative for Europe: Bringing more union into the European Union – the cost of non EU*; преподаване на два аудиторни курса на английски език в МП „Стратегическо лидерство“, „Управление на конфликти“ и „Власт, влияние, манипулация“ и на един курс на английски език в БП „Политика и общество“, „Конституционни конфликти, кризи и ескалацията им в граждански войни“, както и подготовката на предложение за курс „Проектното мислене“ към Факултета за дистанционно обучение) за заемане на академичната длъжност професор в професионално направление 2.3. Философия.

Стефан Попов, д.ф.н., кандидатства с два различни хабилитационни труда: с монографията *Атлантис. Дезинтеграция на политически тела*. София: Обсидиан, 2016, 236 с. за доцент в професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата и с монографията *Декарт и математизацията на света*. София: Алтера, 2017, 124 с. за професор в професионално направление 2.3. Философия.

Няма съмнение, че те представляват изключително актуални (от гледна точка на настоящата глобална, европейска и българска – социално-политическа и философско-научна – ситуация), значими (от гледна точка на съвременното състояние на философските, социологическите и политологическите изследвания по формулираните аналитични проблеми), оригинални (от гледна точка на концептуализираната

методологическа стратегия и идеално-типичната „пред-теоретична“ стилистика), обосновани (от гледна точка на степента на аргументираност и нивото на доказаност на заключенията) и приносни (от гледна точка на надеждността на постигнатите резултати и валидността на направените изводи) изследвания.

Сега ще фокусирам своето внимание, без да проблематизирам философската рефлексия, разгърната в редица изследвания на д-р Стефан Попов единствено върху тяхната социологическа (социална) релевантност.

Първо, защо хабилитационният труд *Атлантис. Дезинтеграция на политически тела* представлява актуално социологическо изследване? Защото съзнателният избор на тематична модалност, нейното контролирано формулиране в социален, респективно научен проблем, и строгото фиксиране на границите на аналитичния предмет са негови неизменни и признаваеми достижения. Да мислим, разбираме и интерпретираме късно-европейската модерност, следователно настоящата ни обща жизнена ситуация през социално-историческите условия за нейното собствено унищожение, накратко да поставиш във фокуса на своя научен интерес „дезинтеграцията на политическите тела, водеща до смъртта на обществата“ означава да разкриеш, представиш и обосновеши поредица от позитивни възможности за изграждането на превантивни политики за редукция на потенциалните рискове и за консолидирането на нови форми на социална интеграция.

Второ, защо хабилитационният труд *Атлантис. Дезинтеграция на политически тела* представлява значимо социологическо изследване? Защото той демонстрира цялостно, кохерентно и детайлно познаване, както на критическата проблематика, в която се разгръща логическото движение на изложението, така и на съвременното състояние на изследванията, изграждащи съдържателната констелация от акумулирано знание в релевантното поле. Качественото разнообразие от използвани научни източници, публицистични текстове и информационни ресурси, обединени в единен „архивен“ корпус, създават категориалната възможност за задълбочено разбиране на принципните различия в социално-политическите контексти (или конкретни примери за „дезинтеграция чрез имплозия“ – СССР или Русия, Югославия, Украйна, Македония, Европейският съюз), в които е положен аналитично конструиран предмет и които служат като надеждна основа за прецизиране обхвата на поставените цели, фиксиране на степента на обоснованост на формулираните хипотези и удържане на нивото на валидност на междинните и крайните резултати.

Трето, защо хабилитационният труд *Атлантис. Дезинтеграция на политически тела* представлява оригинално социологическо изследване? Защото цялостно се придържа и последователно прилага един неklasически подход към „смъртността на обществата в модуса им на политически тела“; поствеберянски подход, който се характеризира с плътна идеално-типична пред-теоретична насоченост, функционално структуриращ разнородното емпирично поле. Но това не е фактическа или събитийна, линейна или многопосочна, прогресивна или регресивна история на политическата смърт, а социологическо търсене на „ембрионално основание дадено политическо тяло да бъде белязано от своята крайност“ или за „една галерия от портрети на колабиращи политически тела“; и следователно, не става дума за историческа реконструкция на формите на политическа дезинтеграция, верифицирана или фалшифицирана чрез емпирични данни, а за прецизно концептуализиране на идеално-типични конструкции, синтезирани в единна, хомогенна и кохерентна координатна система, в която биват поместени емпиричните реалности.

Четвърто, защо хабилитационният труд *Атлантис. Дезинтеграция на политически тела* представлява обосновано социологическо изследване? Защото от гледна точка на степента на аргументираност и нивото на доказаност на заключенията то представя поредица от релевантни идеално-типични конструкции на различни емпирични корелати „импозитивна политическа дезинтеграция“ – „колабиращи политически тела“: „СССР е екстатично имперско тяло с архаична неспособност да се помести в своите устойчиви граници“; „Югославия е изначално ориентирана към колапс поради опита ѝ да бъде многонационална федерация“; „Украйна е изначално раздвоена, като сдвоено политическо тяло: тази представа съответства на нейното хилядолетно име като указващо място по границата, по края“; „Македония по замисъл и по произход е постоянно недовършено политическо тяло: тя е подчинена на двойно условие за постоянна дезинтеграция“; Европейският съюз е политическа форма, а не политическо тяло; той е анализиран в перспективата на неговата устойчивост и оцеляване, а „въпросът за неговата дезинтеграция се повдига под условието на една висока неопределеност“ (с. 16-18). Тази предзададена идеално-типична картина на разпадащи се политически тела предполага интерпретативен акцент върху определени модалности: от една страна, за нея е съществена възможността за дезинтеграция, заложена в конституирането на политическото тяло, в самия му иманентен смисъл, от друга страна, ако формата на конституиране вече носи кодовете на разпадането, за

отключването на този процес трябва да се мисли като за необходима дезинтеграция. Тук фактичността или събитийността нямат особено значение.

Пето, защо хабилитационният труд *Атлантис. Дезинтеграция на политически тела* представлява приносно социологическо изследване? Най-напред, защото в него са конструирани принципните начала (в частност на редица ключови предпоставки) на една късномодерна, рефлексивна и критическа социология на риска. След това, защото тук прецизно е формулиран и аналитично е разрешен фундаментален социален проблем, дълбоко пронизващ и постоянно разкъсващ нашата съвременност: модерната цивилизация се разгръща в модуса на постоянно напрежение, генерирано в и от непреодолимото противоречие между „две изключващи се лица, които обаче имат общ корен“ – лицето на прогресивното развитие и лицето на самоналожено унищожение. На трето място защото тук – безкомпромисно, от край до край – е изграден и приложен един извънредно евристичен подход, респективно методологическа стратегия при изследването на строго дефиниран предмет: концептуалните условия за възможност на „дезинтеграция чрез имплозия“ през фокуса на „политическото тяло в перспективата на своята смъртност“, довела до политическата смърт на определени, аниhilирани, общества. Или казано с думите на автора: „усилието е насочено към разкриването на първични концептуални основания дадено политическо тяло да преживее необратим разпад“ (с. 16). И накрая, защото в него, отвъд оптималната степен на надеждност на постигнатите резултати и валидност на направените изводи е изградена цялостна социологическа диагноза на нашата съвременност; една научна концептуализация, която открива неподозирани хоризонти за бъдещи търсения в полето на политическите (екстремно-екзистенциалните) рискове, социалните условия за тяхното раждане и превантивните политики за тяхната редукция.

Значимите научни приноси на д-р Стефан Попов за развитието на българската политическа социология ме мотивират категорично да заявя, че той е учен със завидна професионална квалификация, с богата изследователска, експертна и преподавателска дейност, с активна гражданска позиция и неизменна обществена ангажираност. Той притежава абсолютно задължителните за всеки един хуманитарен мислител личностни качества – добронамереност и добросъвестност, чувство за отговорност и способност за общуване, критично и независимо мислене, безупречна интелектуална почтеност, откритост и честност. Искрено вярвам, че пълноценното му участие в академичните дела на департамент „Философия и социология“ ще допринесе за изграждането на нов позитивен хоризонт за интегрирано и ускорено развитие.

Заклучение: въз основа на съвкупната аргументация, приведена в настоящето становище, ще направя обоснованото заключение, че Стефан Георгиев Попов, д.ф.н., е учен с изключително сериозни постижения в областта на политическа социология. Цялостната публикационна, изследователска, преподавателска, експертна и обществена дейност на д-р Попов е безапелационна защита на кандидатурата му за заемането на академичната длъжност „професор“ в професионално направление 2.3. Философия в департамент „Философия и социология“. В качеството си на член на Научното жури с несъмнено вътрешно убеждение ще гласувам ЗА и категорично ще подкрепя неговия избор пред Академичния съвет на НБУ.

10 юни 2019 г.

Професор д-р Мартин Канушев